

**Výzkumný ústav pícninářský, spol. s r. o. Troubsko
Zemědělský výzkum, spol. s r. o. Troubsko**

Uplatněná certifikovaná metodika

10/10

**Metodika hodnocení rodu štírovník
(*Lotus sp.*)**

Ing. Daniela Knotová

Ing. Jan Pelikán, CSc.

Ing. Pavlína Minjaríková

Mgr. Helena Hutyrová

Duben 2010

Realizační výstup výzkumného záměru MSM2629608001 „Geneticko-šlechtitelské a technologické aspekty trvale udržitelného pícninářství“ a Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agrobiodiversity.

Metodika schválena Ministerstvem zemědělství České republiky.

Výzkumný ústav pícninářský, spol. s r. o. Troubsko
Zemědělský výzkum, spol. s r. o. Troubsko

ISBN: 978-80-86908-19-9

Obsah

Abstrakt	4
Klíčová slova.....	4
Abstract	4
Key words	4
Úvod	4
Cíl	5
Způsoby hodnocení genetických zdrojů rodu <i>Lotus</i> sp.	5
Seznam hodnocených druhů.....	5
Vlastní hodnocení (bodová hodnocení deskriptorů)	8
A. - morfologické znaky.....	9
B. - biologické znaky	16
C. - hospodářské znaky	19
Závěr	24
Srovnání „novosti postupů“ oproti původní metodice, případně zdůvodnění, pokud se jedná o novou neznámou metodiku	24
Uplatnění metodiky	24
Seznam použité literatury	24
Přehled dosud publikovaných prací	25

Abstrakt

Pro znalost genetického materiálu a jeho následné používání je nezbytné důkladné popsání těchto zdrojů. Z tohoto důvodu je nutné vytvoření souboru deskriptorů umožňujících podrobný popis konkrétních kultivarů. Tato metodika je zaměřena na popis a hodnocení kolekce genetických zdrojů rodu štírovník (*Lotus sp.*) popisnými deskriptory v porostu a v individuální výsadbě. Pro široké zastoupení druhů tohoto rodu je metodika zaměřená na druhy více či méně pícninářsky využívané. Hodnocené deskriptory jsou rozděleny do tří skupin: morfologické, biologické a hospodářské znaky. Následnými uživateli klasifikátoru tohoto rodu budou šlechtitelé, pracovníci státní správy (ÚKZÚZ) a řešitelé Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agro-biodiversity.

Klíčová slova: *Lotus sp.*, morfologické, biologické a hospodářské znaky, popisné deskriptory, klasifikátor, kolekce genetických zdrojů

Abstract

The methodology is aimed at characterization and evaluation of the genus *Lotus sp.* genepool by descriptive attributes in growth and in individual outplanting. The methodology is focused on selected species of the genus *Lotus* used as a forage crop. Assessed descriptors are arranged into three groups of traits: morphological, biological and economics. Targeted user groups are breeders, staff of the state administration (Central Institute for Supervising and Testing in Agriculture) and particularly collection curators of the National Programme on Conservation and Utilization of Plant Genetic Resources and Agrobiodiversity.

Key words: *Lotus sp.*, morphological, biological and economics traits, descriptor list, plant genetic resources collections.

Úvod

Rod *Lotus sp.* je velká skupina zahrnující přibližně 100 druhů s širokou oblastí rozšíření. V České republice je rod zastoupen těmito pícními druhy: *Lotus corniculatus* L., *Lotus uliginosus* Schk. a *Lotus alpinus* Ser. (Vacek, 1963). Zástupci rodu se pěstují hlavně jako hodnotná pícnina a komponenta lučně pastevních společenstev. Katalog OECD uvádí v současné době 45 kultivarů druhu *Lotus corniculatus* L., 2 kultivary druhu *Lotus tenuis* Waldst. et Kit. a jeden kultivar druhu *Lotus uliginosus* Schk.. Společný katalog EU uvádí 33 kultivarů druhu *Lotus corniculatus* L. Na pracovišti VÚP v Troubsku jsou v rámci Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agro-biodiversity shromažďovány, testovány a popisovány pícní druhy především z oblasti jetelovin. Semenné vzorky jsou uchovávány v národní genové bance ve Výzkumném ústavu rostlinné výroby, v.v.i. v Praze-Ruzyni. V české kolekci se nachází v současné době 81 položek tohoto rodu, z toho je 38 kultivarů a novošlechtění (35 *Lotus corniculatus* L. a po jednom *Lotus uliginosus* Schk., *Lotus ornithopodioides* L. a *Lotus tenuis* Waldst. et Kit.). V České republice jsou registrovány tyto kultivary druhu *Lotus corniculatus* L.: „Lotar“ (rok registrace: 1981), „Polom“ (rok registrace: 1991) a „Taborak“ (rok registrace: 2008). Pro hodnocení a porovnání jednotlivých genetických zdrojů v kolekci je nutno mít k dispozici soubor deskriptorů, které by definovaly jednotlivé morfologické, biologické a výnosové charakteristiky. Pro tuto